

EDUCAȚIA ȘI PROVOCĂRILE LUMII CONTEMPORANE

Prof. înv. primar Vișan Niculina - Ionica
Școala Gimnazială „Nicolae Bălcescu” Pitești

„Omul nu poate deveni om decât prin educație”- spunea Kant, prin urmare omul nu se naște om: „ tot ceea ce constituie umanitate: limbajul și gândirea, sentimentele, arta, morala – nimic nu trece în organismul noului născut”- fără educație.

Menirea educației este aceea „de a înălța pe culmi mai nobile de viață omul, comunitatea etnică și umanitatea, prin cultivarea valorilor spiritului”.

Educația este unul dintre fenomenele care a apărut o dată cu societatea umană, suferind pe parcursul evoluției sale, modificări esențiale. De la acțiunea empirică de pregătire a tinerei generații pentru viața socială, educația a parcurs un drum lung, devenind o adevărată știință cu statut propriu. Epoca actuală a informatizării, a călătoriilor interplanetare, a interdependențelor culturale, economice sau de altă natură, pune probleme cu care omenirea nu s-a confruntat niciodată în istoria sa. Obiectivată în cele trei ipostaze (formală, nonformală și informală), educația este chemată să formeze personalități ușor adaptabile la nou, creative și responsabile.

Realitatea contemporană demonstrează că rolul școlii nu numai că nu s-a diminuat, ci a devenit tot mai complex. Ideile libertății și descătușării, umanismului și creativității în educație ne îndeamnă să distrugem zidul de nepătruns al gândirii materialiste care ani în șir a creat stereotipii eronate. În actualul context, avem nevoie de o educație dinamică, formativă, centrată pe valorile autentice.

Se afirmă pe bună dreptate, că unul dintre elementele definitorii ale societății contemporane este schimbarea. Noul mileniu în care pășim a moștenit însă multe probleme sociale, economice și politice, care, deși au marcat în mare măsură ultima jumătate de secol, sunt departe de a-și fi găsit soluțiile. Dintre aceste probleme menționăm: terorismul internațional, rasismul, creșterea numărului săracilor, a analfabeților și a șomerilor, etc.

Analfabeți nu sunt doar cei ce nu știu să scrie și să citească, ci și cei care au deficiențe în cunoștințele de bază, vorbindu-se de analfabetismul funcțional, iar mai nou și de cel computerial.

Educația caută să contribuie la ameliorarea acestor probleme prin acțiuni specifice de prevenție. Datorită eșuării în a găsi soluții putem spune că educația se află în situație de criză. Prin criză se înțelege decalajul dintre rezultatele învățământului și așteptările societății. Dintre soluțiile specifice și generale găsite enumerăm:

- inovații în conceperea și desfășurarea proceselor educative;
- introducerea noilor tipuri de educație în programele școlare;
- întărirea legăturilor dintre acțiunile școlare și cele extracurriculare;
- formarea inițială și continuă a cadrelor didactice;
- conlucrarea dintre cadre didactice, elevi, părinți și responsabili de la nivel local;
- organizarea de schimburi de informații între statele europene;
- regândirea procesului de educație în vederea integrării cu succes a tinerilor în viața profesională și socială.

Problemele lumii contemporane au impus constituirea unor noi tipuri de educație dintre care:

- educația relativă la mediu (educația ecologică);
- educația pentru pace și cooperare;
- educația pentru participare și democrație;
- educația pentru sănătate;
- educația interculturală;
- educația în materie de populație sau demografică;
- educația economică și casnică modernă;
- educația pentru drepturile omului;

- educația pentru schimbare și dezvoltare;
- educația pentru comunicare și mass-media;
- educația nutrițională;
- educația pentru timp liber.

Noile educații s-au impus într-un timp foarte scurt, dat fiind faptul că ele corespund unor trebuințe de ordin sociopedagogic din ce în ce mai bine conturate.

În ciuda situației paradoxale în care se găsește, în pofida obstacolelor cu care se confruntă, educația este invitată să pregătească într-o manieră activă, mai constructivă și dinamică, generația viitoare.

În aceste condiții, *noile educații* vin să pregătească un comportament adecvat, adică rațional, care să atenueze în parte *șocul viitorului*.

BIBLIOGRAFIE:

1. Tomșa, Ghe., 2005, *Psihopedagogie preșcolară și școlară*, Ministerul Educației și Cercetării, București.
2. Cucuș, C., 1998, *Psihopedagogie*, Editura Polirom, Iași
3. Joița, E., 2003, *Pedagogie și elemente de psihologie școlară*, Editura Arves, Craiova.
4. Toader, A.D., 1995, *Psihologia schimbării și educația. Polarități și accente ale procesului educațional*, EDP, București.